

Vesien palauttaminen suojelusuoille – pilottihanke 2020

Samuli Joensuu

Tulosten esittely

2.12.2020

Vesienpalauttaminen suojelusuolle - pilotti

Toteutusaika 4/2020 – 12/2020

Toteuttajat

Tapio: Samuli Joensuu, Jani Antila, Maija Kauppila

SMK: Juha Jämsén, Mari Pänkäläinen

Hankkeen tavoitteet

- Määritellään paikkatietoanalyysin avulla vedenpalautukseen soveltuvien kohteiden potentiaalinen joukko
- Kartoitetaan maastossa vuonna 2020 5-10 vesien palauttamiseen sopivaa pilottikohdetta
- Valokuvataan ja dokumentoidaan maastokohde
- Merkitään vedenpalauttamiseen tarvittavien uomien kohdat kartalle ja tarkistetaan veden kulku vaaitsemalla tasolaserilla
- Kysytään maanomistajien alustava mielipide, voiko heidän omistamansa alueen kautta johtaa vettä tilaan rajoittuvalle suojelualueelle
- Tuotetaan maastokartoitusta varten riittävän yksityiskohtainen, esimerkiksi 40 cm korkeuskäyrillä varustettu kartta-aineisto vesien johtamisen kannalta tärkeistä paikoista
- Dokumentoidaan toiminnan kulku jokaisella maastokohteella
- Lisätään pilottialueita koskeva maastoaineisto Suomen metsäkeskuksen verkkosivuille käytännön toimijoille helposti löydettävään paikkaan kuten esimerkiksi; Metsätalouden vesiensuojelun karttapalvelu (<https://www.metsakeskus.fi/metsatalouden-vesiensuojelu>)

Miten kartoitusta tehdään ja mitä dokumentoidaan?

Paikkatietoaineistot ja valmistelu

- Kohdevalinta
- Paikkatietotasot
- Maastokartta
- Maanpintamalli
- Virtausverkko
- Veden palauttamiseen soveltuvat kohteet -taso
- Maastokäyntien kohteiden valmistelu

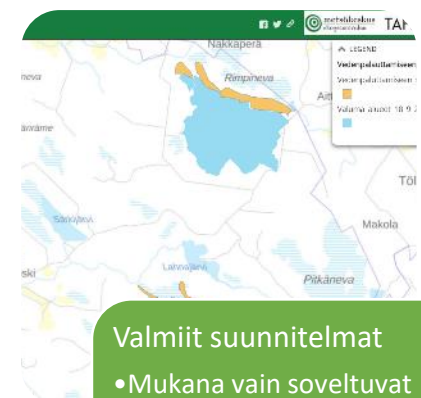
Maastokäynti

- Laser-vaaituksella varmistetaan kuivavara
- Vaaituspisteiden paikkatieto
- Valokuvia
- Johdeojalinjan merkitseminen maastoon

Dokumentointi

- Suunniteltu johdeojalinja ja vaaituspisteet paikkatietona
- Raportti kohteittain
- Dokumentoidaan myös soveltumattomat kohteet

Valmiit suunnitelmat

- Mukana vain soveltuvat kohteet
- Suunnitelman tallennus Suomen metsäkeskuksen karttapalveluun
- Koulutusta ja viestintää toimijoille valmiiden suunnitelmien käytöstä

Työvaiheen kohdejoukko

Kaikki potentiaaliset kohteet

Paikkatietoaineiston perusteella soveltuvat kohteet

Maastokartoitetut kohteet

Valmiiksi suunnitellut kohteet

Ehdokaslistaa vedenpalauttamiskohteita

Paikkatietoanalyysin perusteella

*Asiantuntijoiden ehdotusten
perusteella*

- Kannonkoski, Junninneva
- Alajärvi, Puukkoharjunneva
- Kyyjärvi, Laskuneva
- Viitasaari, Hoikkasuo
- Siikalatva, Veneneva-Pelso
- Perho, Teerineva
- Pyhäntä, Tattarineva
- Haapavesi, Lamminneva (OHKE-kohde)
- Sievi, Mällinneva
- Haapavesi, Isonneva

Pieksämäki, Paltasuo (OHKE-kohde)

Sievi, Rimpineva-Linttineva (OHKE-kohde)

Teuva, Kurpanneva (OHKE-kohde)

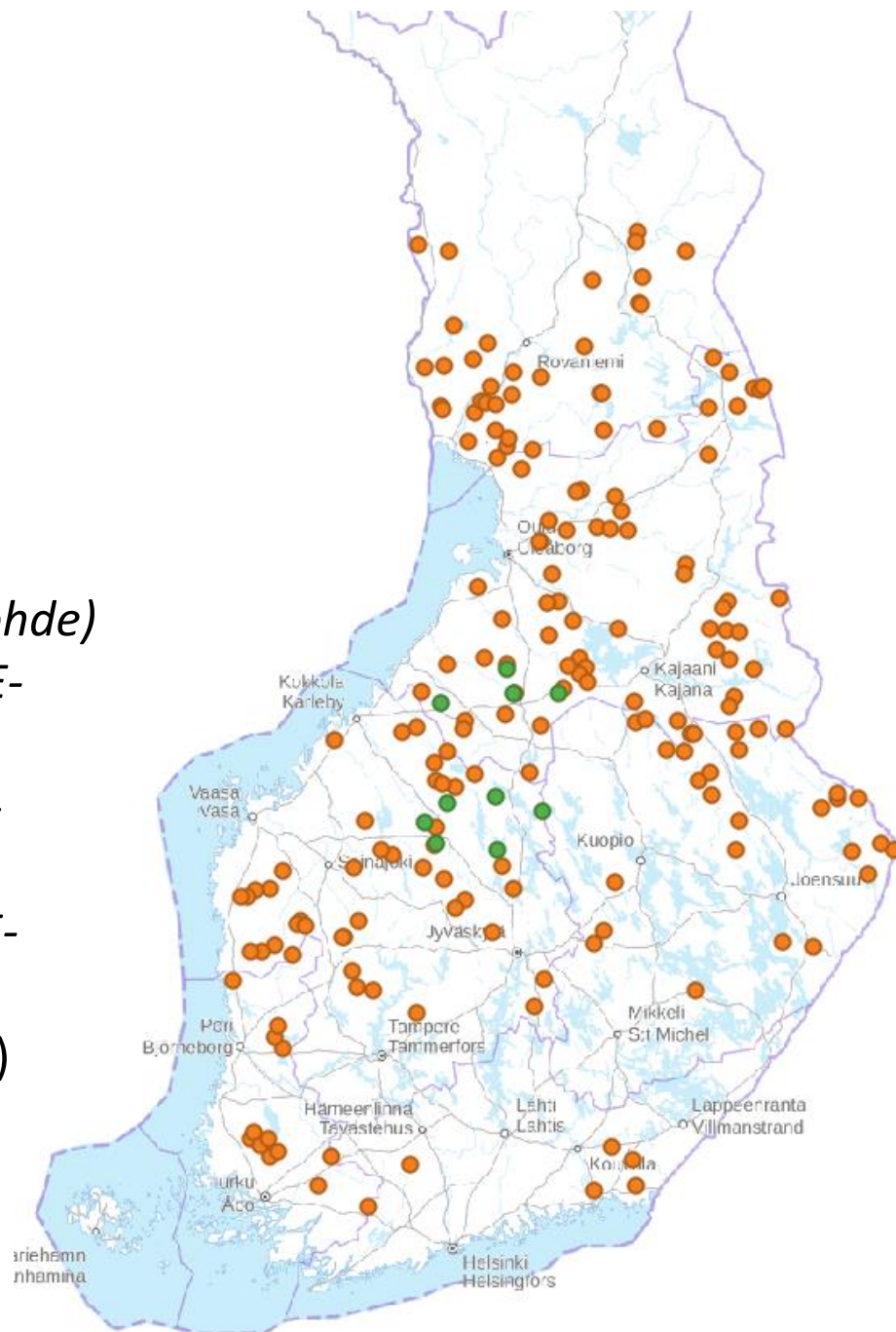
Ilmajoki, Pässilänvuori (OHKE-kohde)

Närpiö, Orrmossleden (OHKE-kohde)

Saarijärvi, Iso Sarasuo (OHKE-kohde)

Iso-Sarasuo, Saarijärvi (käyty)

Isonneva, Haapavesi (Käyty)

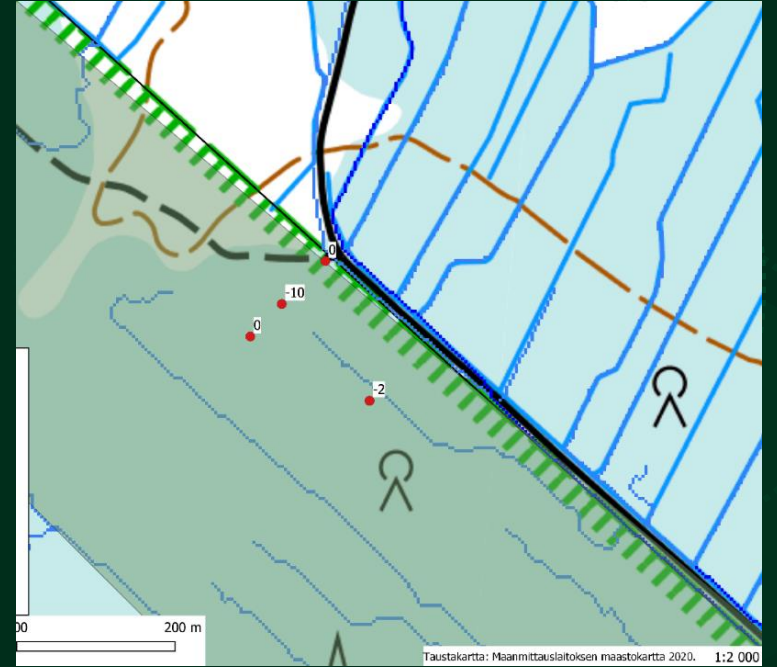
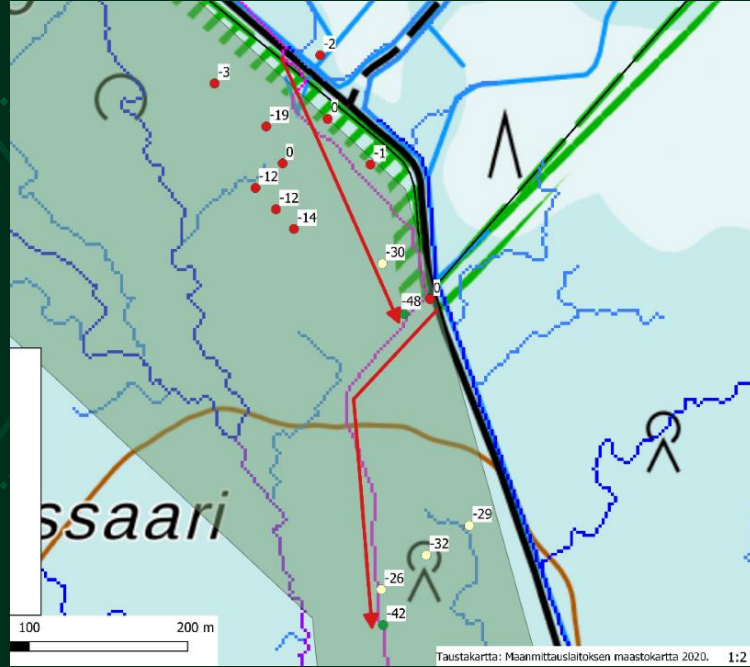
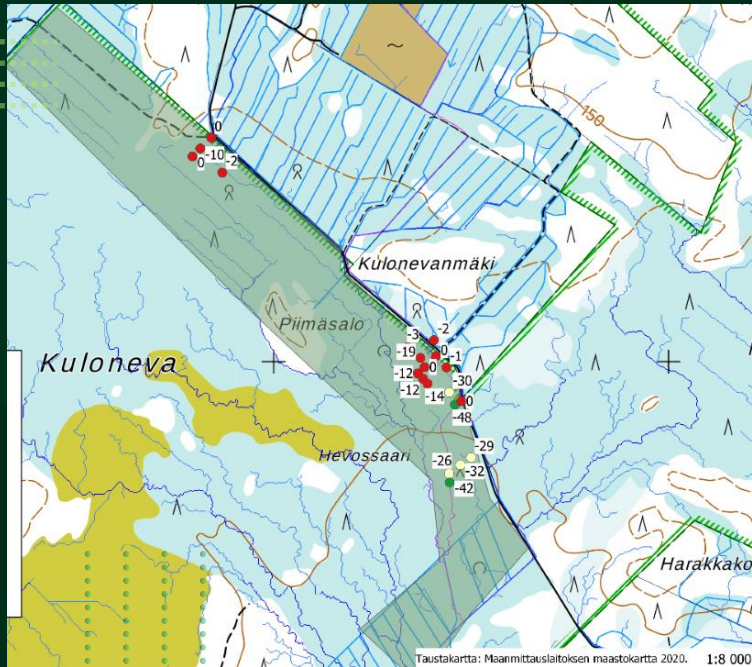

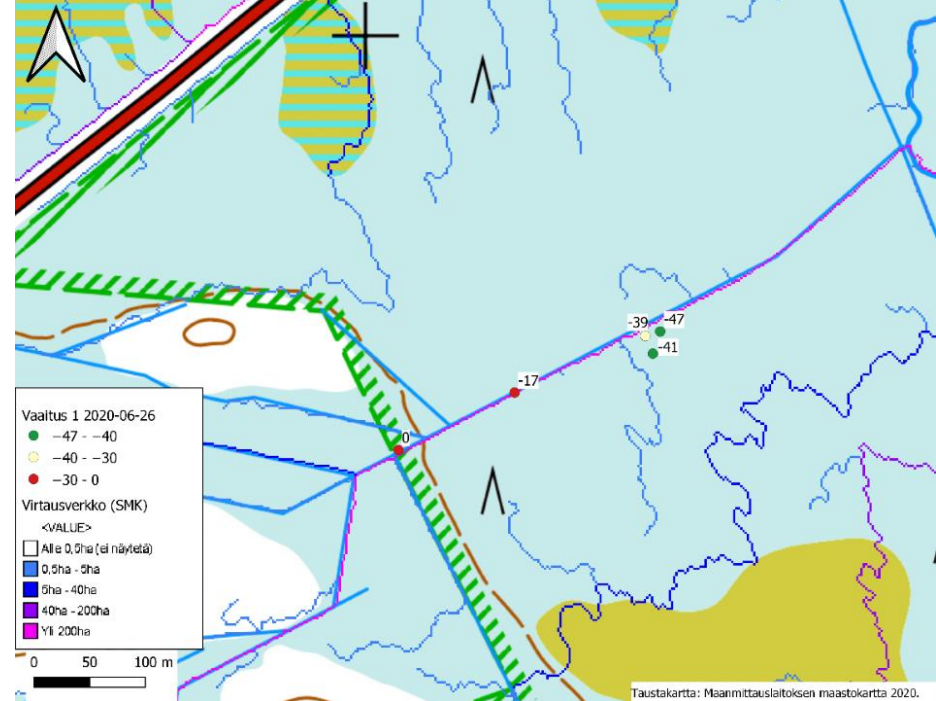
Esimerkkejä kartoituksesta

Kuva Pyhännän Tattarisuon laiteelta

Kuloneva, Karvia

- Vanhaa turvetuotantoalueen pohjaa
- Hyvin tasaista
- Eteläosiin veden palautus onnistuu
- Ylempi nuoli vaatii uuden ojan kaivamisen sekä tierummun asentamisen

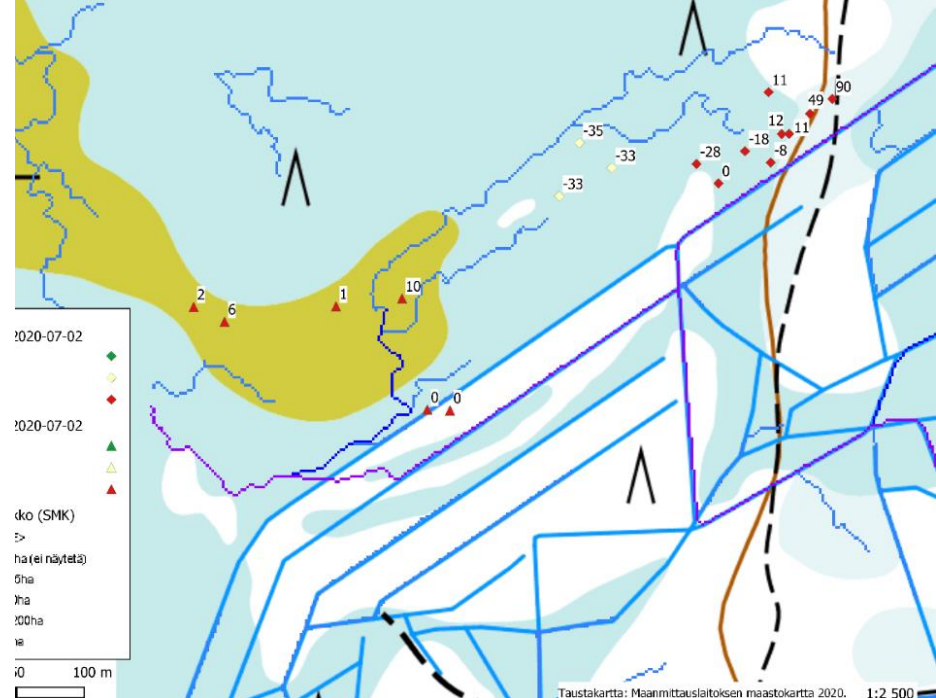

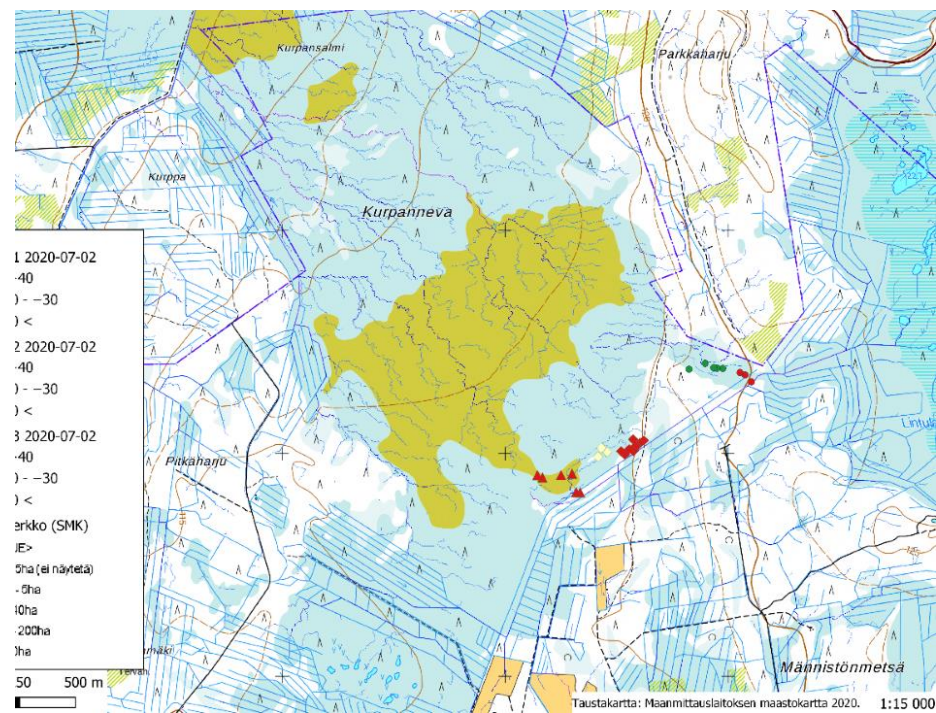
Kuusisuo, Pudasjärvi

- Ongelmakohtaksi oli määritelty pohjoisosissa maan tien lähellä suon halkova leveä oja
- Tavoiteltu kuivavara saavutetaan tukkimalla oja noin puolesta välistä lähtien

- Kurpannevilla tehtiin vaaituksia kaakkoisosissa, jotka oli määritetty kuivuneiksi
- Yhdellä kohteella vesien palautus onnistuu noin 100 metrin johdeojalla
- Toisessa paikassa taas vedenpalauttaminen ei onnistu

Hankkeen tulokset

Raportti ja tarinakartan laadinta raportin sisällön pohjalta

Teams – työpaja, johon kutsutaan ojasuunnittelijoita sekä Metsähallituksen ja elyjen luontoasiantuntijoita

Työpajassa keskustelu tarinakarttaan kerätyn aineiston pohjalta

Vesienpalautuksen kartoituksen hyötyjä

- Kartta-aineisto helpottaa ojituksen suunnittelijan tai luonnonhoitohankkeen suunnittelijan työtä ja madaltaa kynnystä lähteä suunnittelemaan luonnonhoitohankkeen tai ojien kunnostushankkeen tai maanmuokkauksen yhteydessä vesienpalautusta suojelualueelle
- Antaa lisää aikaa huolelliselle jatkosuunnittelulle ja toteutukselle
- Vähentää riskiä vettymishaittojen syntymisestä vesienpalautuksen yhteydessä
- Lisää maanomistajien tietoisuutta toimenpiteen merkityksestä
- Toimenpide hyödyttää myös vesiensuojelumielessä
- Täsmätieto vesien palautusmahdollisuuksista helpottaa sopimusneuvotteluja maanomistajan kanssa

Maisemoitua ojankaivua
suojelusuolla

A photograph of a flooded forest landscape. The water is calm, reflecting the blue sky and the surrounding green trees. Several small, dark, mossy islands are visible in the water. The background is a dense forest of tall, thin trees under a clear blue sky.

Vahtisuon vedenpalautuksen onnistunut tulos keväällä
2019

Kiitos